

Донатела Рицати

Малката
билкарница
в Монмартър

*Книга с аромат
на лавандула*

СН
СОФТПРЕС

Върнах се в Рим веднага след изтичането на тригодишния курс по природолечение в Париж.

Бих могла да кажа, че се завърнах у дома, защото вече имах диплома и можех да отворя собствен кабинет. Бях го решила. Но може би не го правех заради дипломата. В крайна сметка, кой ме принуждаваше да се връщам? Не поддържах контакти, от три години не се бях чувала с близките си и те със сигурност още не можаха да ми простят бягството от дома и всичко друго след това. Затова нямах реален мотив да се върна. Но ето какъв беше проблемът – внезапно животът, който водех в Париж, ми се стори като сън, от който рано или късно трябва да се събудя. Не бих могла да продължавам така вечно. Чувствах, че корените ми са другаде.

Завръщането не беше лесно. Търсенето на работа бе изтощително, но накрая успях – взеха ме в една голяма клиника и започнах да упражнявам професията си. Общуването с пациенти беше непрекъснат източник на удовлетворение. Докато насочвах другите по пътя на здравето, придобивах все по-голяма увереност в себе си и оставях зад гърба си проблемната личност, която бях толкова дълго. Но открих и нещо още по-важно и по-голямо, нещо, което изпълни живота ми със светлина и топлина. Мишел – моят съпруг, моята първа любов, мой приятел и учител. С него сърцето ми се отвори без задръжки. Шест години живях в златна черупка на щастие и удовлетворение. Нищо не ми

липсваше и всеки ден благодарях за мига, в който реших да напусна Париж. Но очевидно не е било писано тази стабилност да продължи, защото внезапно – в рамките само на няколко месеца, безмилостната съдба ми отне Мишел и заедно с него целия ми свят. Оказах се сама и празна, лишена от смисъл.

Изведнъж изолацията, в която се бях поставила, се разкри пред очите ми с цялата си жестока действителност. През последната година единственото, което правех, бе да издигам стени, метафорични и реални. Спомням си апартамента в Рим, в който бяхме живели с Мишел, затворените врати, неотваряни след него. Спалнята, кабинета, килера, който бяхме преустроили в малка библиотека. Врати, ключалки, стени, които малко по малко бяха ограничили и стеснили жизненото ми пространство до минимум. Бях разпределила всичките си лични вещи между хола и кухнята като в някакъв бежански лагер без ред и организация. Безразборна сбирщина предмети, чиято главна роля бе да създават препятствия и обеми, да ми попречат да осъзная жестокостта на липсата и мъчителната празнота. Не беше просто физическото затваряне. Престанах да вдигам телефона, след време спрях да отговарям дори на домофона. Отначало след загубата на Мишел идваха да ме видят много хора – колегите от клиниката, които скърбяха за него почти колкото мен, старите ми приятелки от училище, готови да предложат утеха. Бях засипана с толкова много жестове на грижа, че накрая просто не можех да ги понеса. Всеки поглед, всяка дума, всяка ласка станаха нежелани и всеки, който се опиташе да ме разсее от отчаянието, се превърна във враг. Искях да страдам, имах нужда да изпитвам болка, за да не допусна да ме обхване чувството на вина, което бе още по-мъчително. Малко по малко постигнах това, което исках, и телефонът спря да звъни. Само Ивет, сестрата на Жизел – собственичката на малката билкарница, която през трите години, прекарани в Париж, се бе превърнала в мой втори дом, – не се предаваше и продължи да звъни неканена на вратата, която често оставаше

МАЛКАТА БИЛКАРНИЦА В МОНМАРТЪР

затворена, докато аз, смълчана, слушах как стъпките ѝ унило се отдалечават.

В това състояние на емоционална пустота импулсивното решение да замина за Франция изглеждаше почти естествено. Дойде една сутрин, когато, както толкова други сутрини седях на масата в кухнята пред чаша кафе, и се подготвих психически за поредния лишен от смисъл ден. Включих телевизора, за да не чувам тишината, и в един момент на екрана се появи просторна ивица бял пясък, галена от вълни, толкова кристално сини и спокойни, че изглеждаха нереални. Бе въпрос на секунди да си представя очите, които носеха същия цвят и същото спокойствие. Носталгията заприижда като морски прилив и заедно със сълзите като протегната ръка дойде и отговорът.

Исках да се върна при Жизел.

У дома.

Ето защо сега, на трийсет и две години, отново съм тук пред витрината с лилава рамка и се колебая дали да позвъня, или да се върна в хотела и да се опитам да се обадя на Жизел по телефона, за да я предупредя, че съм дошла. Настолната лампа още е на мястото си, наведена над билковия атлас, чака някой да я запали, но открянатата врата ми подсказва, че този път вътре има човек. Може би Жизел или Сабин подреждат отзад или си приготвят чай, преди да отворят магазина. Странно е да съм отново тук. Спомените нахлуват в съзнанието ми и не ми дават време да мисля. Накрая се решавам и бутвам вратата, за да вляза. Уханието, онзи сладък и проникващ аромат, който не съм забравила, ме обгръща почти гальовно още щом кракът ми стъпва в магазина. Спирам на вратата и изчаквам да ме изпълни. Протягам ръка и бавно погалвам тъмната гладка повърхност на най-близката полица. Като на кино си се представям кацнала на върха на дървената стълба, как вгълбено и грижливо бърша прах от кутии и торбички, докато надписвам етикетите за съответните билки. Спомням си как един ден Сабин донесе огромен кашон с маслодайни рози и ми възложи да отделя всички венчелистчета и

ДОНАТЕЛА РИЦАТИ

да ги накусна, за да приготвим розова вода. Под пръстите ми потичат картини от едно минало, което толкова много обичах, още по-скъпо за сърцето ми сега, когато като от безценна живителна течност се надявам да почерпя от него силата, която търся. Почти всяка вещ тук е свързана с мен. Правя няколко предпазливи стъпки в полумрака, като галя с поглед познатата обстановка, но не преценявам движенията си, бутам една картонена кутия, поставена на ниска полица, и я събарям. Отвътре веднага долита задъхан глас:

– Идвам! Един момент!

Секунда след това от задната част на магазина с появява женски силует. Косата е все така подрязана малко под ушите, малко по-прошарена от преди; по остриите черти на лицето пробягва едва забележима усмивка, докато небесносините очи оглеждат магазина да видят кой е посетителят. Накрая се спират върху мен.

Няколко секунди.

Тя замръзва с полуотворена уста и широко отворени очи. После изрича почти шепнешком:

– *Chérie*⁴...

Миг по-късно съм в прегръдките на Жизел. Оставаме така, притиснати една в друга, като че ли цяла вечност, преди едната да реши да се освободи. Отдръпвам се и с премрежени от сълзи очи поглеждам моята приятелка. Минали са години, но нейното лице не изглежда засегнато от тяхната тежест за разлика от моето, по което болката е издълбала бразди около очите и устата. Жизел ме погалва по челото, отмята косата ми и за момент задържа ръка върху бузата ми, после повдига грижовно брадичката ми и се вглежда в очите. Лека-полека ме обхваща усещане за вътрешен мир. Ето този цвят, тези две кристални езерца като морето на Карибите ме доведоха тук.

– Много се радвам да те видя, *petite*⁵. Ела да ти направя един хубав чай и да ми разкажеш всичко.

⁴ Скъпа (фр.) – б. р.

⁵ Малката (фр.) – б. р.

МАЛКАТА БИЛКАРНИЦА В МОНМАРТЪР

Милата Жизел. Изглежда, че са минали не години, а само няколко дни. Но в действителност няма нужда да разказвам – Ивет я е държала в течение на всичко, което се случваше. Аз също ѝ пишех, но след случилото се с Мишел престанах. Болката ме беше парализирала, бе изсмукала всеки жизнен импулс и ме бе превърнала в изсъхнало растение. Държах се само благодарение на инерцията.

Отиваме в задната част на магазинчето и аз сядам на едно столче. Усещам, че малко по малко напрежението, което стягаше раменете ми, отслабва. Тясното и хладно помещение ме поема в себе си като предпазен пашкул и аз се отпускам в тишината, прекъсвана единствено от леките и точни движения на Жизел, която слага чайника на котлона и пълни филтрите на две чаши за запарване на чай със смес от изсушени цветя, семена и листа. *Маточина за тревогата, която стяга стомаха, липа за здрав сън, глог за сърдечната болка...* Думите на Жизел разцъфват от кътчетата на паметта ми. Колко пъти ми е приготвяла този лек? От първия момент, в който влязох в магазинчето и в живота на сестрите Флоре-Бури, те винаги бяха готови да ме подкрепят с окуражителна дума, с жест на нежност или с насърчение, които ме караха да забравя проблемите и ми връщаха енергията и ентузиазма.

Жизел сипва горещата вода в чашите и ги покрива с капачетата, за да съхрани аромата на чая. След няколко минути ще бъдат готови. Тя сяда до мен на столчето, до квадратната масичка, подава ми чашата и се вглежда мълчаливо в очите ми. Обгръщам с длани топлия порцелан, поемам си дъх и точно когато отварям уста да заговоря, тя ме изпреварва.

– Много се радвам, че се върна, *chérie*. Не се чувствай длъжна да ми даваш обяснения. Няма полза от тях. Достатъчно ми е, че си решила да се върнеш при нас. Наясно съм колко самотна се чувстваш, но искам да знаеш, че можеш да останеш колкото пожелаеш. И ако ти се говори, аз съм готова да слушам.

ДОНАТЕЛА РИЦАТИ

Как съумява тази жена винаги да изрече точните думи в точния момент? Винаги казва онова, което искам да чуя, и сега ме приема отново в живота си, без да поиска нищо в замяна – приема ме, въпреки че си тръгнах почти без да се сбогувам. Тази жена е била до мен, както даже майка ми не е била, и продължава да ме подкрепя. Ставам от столчето, обикалям масичката и заставам до Жизел. Прегръщам я силно, като притискам лице в рамото ѝ.

– Много те обичам Жизел. Много.

Най-сетне се завърнах у дома.

Релаксиращ, билков чай

Съставки: цвят от липа, листа от маточина, листа от пасифлора, плодове от звездовиден анасон, корени от женско биле, цвят от глог, кори от портокал.

Сложете да заври вода колкото за една голяма чаша. Свалете от огъня и прибавете по една супена лъжица от всяко изсушено растение, после покрийте. Изчакайте двадесет минути, прецедете и изпийте чая така или подсладен с малко мед, ако предпочитате.

Комбинацията от активни вещества на растенията в този чай има почти незабавен успокоителен ефект. Липата и маточината влияят добре на съня и противодействат на тревожните състояния, а пасифлората със своето успокояващо влияние върху стомашните спазми, причинени от нервност, облекчава напреженията в тялото и създава общо усещане за спокойствие.